

עפ"ג 21260/10/19 - מדינת ישראל נגד מוסא מזאריב

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 21260-10-19 מדינת ישראל נ' מזאריב

24 נובמבר 2019

לפני כבוד סגנית הנשיא, השופטת אסתר הלמן-אב"ד כבוד השופט סאאב דבור כבוד השופט גדי צפריר

המערערת

מדינת ישראל

נגד

המשיב

מוסא מזאריב

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופטת ד. נסאר)

מיום 6/8/19 וגזר דין משלים מיום 8/9/19 בת"פ 4204-04-19

נוכחים :

בשם המערערת - עו"ד יעל כ"ץ

בשם המשיב - עו"ד עלי סעדי

המשיב - בעצמו

פסק דין

1. המשיב הורשע על פי הודאתו בעבירה של החזקת נשק שלא כדין, עבירה לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977. על פי כתב האישום המתוקן בו הודה, בתאריך 25/3/19 בשעה 09:00 לערך, במסגרת חיפוש כדין שבוצע בביתו של המשיב נמצא כי הוא החזיק בארון בגדים בחדר השינה, בנשק תת מקלע מאולתר ולצידו מחסנית יעודית מלאה ב - 21 כדורים. הנשק והמחסנית היו מוסלקים בתוך קופסת נעליים בארון נעול.
 2. המשיב הודה במסגרת הסדר טיעון, בו סוכם כי כתב האישום יתוקן כמפורט לעיל וכי הצדדים יטענו באופן חופשי לעניין העונש. בעקבות ההסדר, ביקש המשיב לקבל תסקיר של שירות המבחן כאשר המערערת הצהירה כי עמדתה תהיה למאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.
 3. בית המשפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם לעבירה שביצע המשיב בנסיבותיה נע בין 12 חודשי מאסר בפועל עד 24 חודשים, בצירוף ענישה נלווית. חרף האמור, החליט בית המשפט קמא לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום ודן את המשיב לעונשים הבאים:
 - א. 9 חודשי מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות.
 - ב. 6 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של 3 שנים לבל יעבור כל עבירת נשק.
 - ג. קנס בסך 5,000 ₪ או 45 ימי מאסר תמורתם.
 - ד. צו מבחן למשך 18 חודשים.
 4. על קולת העונשים הוגש הערעור שבפנינו, במסגרתו ביקשה המערערת להחמיר באופן ניכר בעונש המאסר בפועל שהוטל על המשיב, בטענה כי בית המשפט קמא לא נתן משקל ראוי לחומרת מעשיו של המשיב ולשיקולי ההלימה וההרתעה וכתוצאה מכך, סטה מרמת הענישה ההולמת בהתחשב בכלל השיקולים, באופן המצדיק התערבותה של ערכאת הערעור.
- על פי הודעת הערעור שגה בית המשפט קמא בכל אלה:

(א) **בקביעת מתחם העונש ההולם** - לעמדת המערערת המתחם שנקבע חורג לקולה באופן קיצוני מהמתחם הראוי ואיננו נותן ביטוי לחומרה היתרה הנובעת מהסיכון הרב הטמון בשימוש בנשק. המערערת פירטה בהרחבה את נימוקיה בכל הנוגע לשיקולים לקביעת מתחם העונש ההולם. בין היתר, הפנתה לפסיקת בית המשפט העליון, שהמסר הברור העולה ממנה הוא כי עבירות נשק - לרבות החזקתו באופן בלתי חוקי, מאפשרות המשך ביצוע עבירות תוך שימוש בנשק חם, הפוגע בגוף ובנפש. לעמדת המערערת, יש להטיל ענישה מחמירה גם בעבירות של החזקת נשק, כדי "לייבש את הביצה" ולצמצם את ממדי אחזקת הנשק הבלתי חוקי.

המערערת הפנתה בהודעת הערעור גם להנחיית פרקליט המדינה, (מספר 9.16), שמטרתה היא העלאת רמת הענישה הנוהגת בעבירות הנשק השונות, וזאת בשל הסכנות הטמונות בעבירות אלה, עליהן עמדו בתי המשפט בפסיקה רבה.

המערערת ציינה כי בפני בית המשפט קמא היא עתרה לקבוע מתחם הנע בין 15 ל - 36 חודשי מאסר בגין עבירת הנשק שביצע המשיב, תוך שביקשה להטיל עליו עונש מאסר ברף הבינוני של המתחם. לעמדתה, הדרישה להעלות את רף הענישה הנוהג בעבירה כזו או אחרת, איננה נעשית כדבר שבשגרה - הצורך בהחמרת הענישה בעבירות מסוג זה, בוסס כדבעי בפסיקה שצוטטה על ידה במסגרת טיעוניה לעונש ונסמכה על הנחיית פרקליט המדינה בעניין זה.

לטענת המערערת, בקביעת מתחם העונש ההולם לא ניתן משקל מספיק לנסיבות הכרוכות בביצוע העבירה, אליהן התייחס בית המשפט קמא בעצמו בגזר הדין. הכוונה לכך שמדובר בנשק ארוך, תקין, המסוגל לירות למרחק רב יחסית, בירי אוטומטי, מספר רב של כדורים, שהסכנה הטמונה בו לגרום למוות ולפגיעת גוף גדולה יותר מאשר באקדח.

זאת ועוד, לפי הנטען, העובדה שהנשק הוחזק בחדר השינה, כשלצידו תחמושת רבה תואמת ומחסנית מלמדים על חומרת המעשים, על מידת פגיעתה המשמעותית בערכים המוגנים ועל הצורך להשית ענישה חמורה משמעותית מזו שהושתה על המשיב. עוד לשיטת המערערת, טעה בית המשפט קמא כאשר קבע כי העובדה שהנשק הוחזק כשהוא לא טעון במחסנית ובארון נעול, שהגישה אליו מצומצמת, מהווה נסיבה לקולא בקביעת מתחם העונש. לטענתה, מעבר לעובדה כי הנשק נתפס עם מחסנית מלאה תואמת, הרי די בכך שלמשיב הייתה גישה לנשק על מנת להוציא את הסיכון הפוטנציאלי מן הכוח אל הפועל.

המערערת מוסיפה כי הטמנת הנשק והתחמושת בארון נעול מלמדת על התכנון הטמון במעשיו של המשיב ובד בבד מגבירה את המסוכנות במקרה שבפנינו. עוד סבורה המערערת כי שגה בית המשפט קמא במשקל שהעניק לכך שהנשק לא נקשר לאף אירוע אלים פתוח במשטרה ובכך נמנע מלתת כל משקל להרתעת הרבים ולפוטנציאל ההרג הקטלני הטמון בהחזקת הנשק והתחמושת.

בכל הנוגע למדיניות הענישה הנוהגת, מסכימה המערערת כי מדובר בעבירה שבה ניתן למצוא קשת רחבה של פסיקה. יחד עם זאת, היא סבורה כי עניינו של המשיב לא הצדיק להסתפק בענישה כפי שנקבעה בגזר הדין. בהקשר זה, הפנתה המערערת לפסיקה ממנה ביקשה ללמוד כי מדיניות הענישה בעבירות של החזקת נשק אחד, לרוב אקדח, עם כמות לא גדולה של תחמושת ולעיתים נשק לא תקין, קובעת רף ממוצע של 15 חודשי מאסר בפועל.

נוכח המפורט לעיל, סבורה המערערת כי המתחם שנקבע על ידי בית המשפט קמא חורג באופן קיצוני לקולא מהמתחם ההולם.

(ב) בכל הנוגע לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - סבורה המערערת כי בית המשפט קמא שגה כאשר נתן משקל של ממש לקולא לגילו הצעיר של המשיב ולהעדיר הרשעות קודמות. המערערת אינה חולקת על כך שנתונים אלה צריכים לבוא לידי ביטוי במלאכת גזירת הדין, אך לשיטתה המשקל שיש לייחס להם איננו מצדיק ענישה כה מקלה. לעמדתה, בעבירות כגון אלה לנסיבות האישיות יינתן משקל מוגבל, נוכח האינטרס הציבורי והצורך בהרתעת עבריינים פוטנציאליים. המערערת מדגישה כי אדם המחזיק בביתו תת מקלע לא חוקי עם מחסנית תואמת ו - 21 כדורים איננו יכול להיחשב כאדם נורמטיבי. בנוסף, נטען כי יש לתת את הדעת לכך שעסקינן במכת איזור ממשית אשר הוכרה בפסיקה כתופעה המצדיקה החמרה בענישה.

נוכח המפורט לעיל, סבורה המערערת כי העונש שנגזר על המשיב אינו עולה בקנה אחד עם העיקרון המנחה בענישה, עיקרון ההלימה. היא סבורה גם שבית המשפט קמא טעה בכך שלא נתן משקל לשיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים במסגרת גזר דינו. לשיקולים אלה יש חשיבות רבה, לטענתה, במסגרת מאמצי רשויות האכיפה להגן על הציבור מפני השימוש הרב והפוגעני שנעשה בנשק חם המוחזק באופן בלתי חוקי. שיקולים אלה צריכים היו לפעול להחמרת עונשו של המשיב בתוך מתחם הענישה.

(ג) **שגה בית המשפט קמא בהחלטה לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם** - בהקשר זה טענה המערערת כי עבירות של החזקת נשק הינן עבירות בעלות חומרה יתירה, שבהן חריגה מהמתחם לצורך שיקום, גם אם הנאשם השתקם או יש סיכוי של ממש שישתקם, מחייבת לפי סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין "נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן", הגוברות על הצורך לקבוע את העונש במתחם העונש ההולם. מבלי לגרוע מן האמור, גם בעבירות שאינן בעלות חומרה יתירה, נדרשת תשתית לכך שהמשיב השתקם או יש סיכוי של ממש שישתקם. לגישה, במקרה שלפנינו לא בוססה כל תשתית לכך בפני בית המשפט קמא ותסקיר שירות המבחן אף מלמד על כך שהמשיב לקח אחריות חלקית בלבד למעשיו, יש לו הבנה מועטה לגבי המשמעויות והסיכונים שבהתנהגותו וזאת בין היתר לאור מאפייני אישיותו. עוד מפנה המערערת לכך ששירות המבחן ציין בתסקיר כי המשיב לא מבין לעומק את הצורך הטיפולי, ולפיכך יתקשה להפיק תועלת ברמה משמעותית מטיפול. מכאן, לא הייתה כל הצדקה לסטייה לצרכי שיקום מהמתחם שקבע בית המשפט קמא.

5. במהלך הדיון שהתקיים בפנינו הוסיפה ב"כ המערערת והפנתה לפסק דינו של בית המשפט העליון, שניתן בימים אלה בע"פ 4406/19 **מדינת ישראל נ' סובח** (5/11/19), ולמסר שהועבר בו בדבר הצורך להחמיר בענישה בעבירות נשק. לטענתה, בין היתר, נקבע שם כי רף הענישה הנוהג בעבירות נשק איננו רף הענישה הרצוי ואיננו נותן מענה הולם לביטחון הציבור.

עוד עמדה המערערת בטיעוניה בעל פה על המאמצים הרבים המושקעים על ידי רשויות אכיפת החוק לשם מיגור תופעת השימוש בנשק חם והפנתה לחוות הדעת שהוגשה בבית המשפט קמא (ת/1), המשקפת את היקף

אירועי הירי באזור הצפון ומגמת העלייה בתיקי החקירה הנפתחים במחוז זה בגין החזקה ונשיאה של נשק שלא כדין. המערערת הוסיפה כי על מנת להגיע ליעד של הפחתת האלימות באזור הצפון יש צורך בכך שבתי המשפט יתנו יד למאמץ זה, וזאת על ידי החמרת הענישה והעברת מסר מרתיע.

6. ב"כ המשיב ביקש לדחות את הערעור. לטענתו, לבית המשפט נתון שיקול דעת לפי סעיף 40 לחוק העונשין לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקום. במקרה שלפנינו, לפי הנטען, מדובר במשיב ללא כל עבר פלילי אשר לא הסתבך גם בעבירות נוספות מאז בוצעה העבירה הנדונה. הוא הודה בהזדמנות הראשונה, חסך זמן שיפוטי, וכשהתייצב בפני שירות המבחן הביע חרטה. מדובר באדם המנהל אורח חיים נורמטיבי, אשר העבירה שבוצעה היא חריג באורח חייו וההליך המשפטי מהווה עבורו גורם הרתעתי. ב"כ המשיב ציין כי המשיב לקח אחריות על מעשיו כבר בפתח המשפט. בנוסף, לטענתו, הסיכון להישנות עבירה דומה בעתיד הוא נמוך נוכח גילו הצעיר (19) של המשיב וקיומו של סיכוי טוב לשיקום. עוד הוסיף ב"כ המשיב כי בפני שירות המבחן נתן המשיב הסבר מלא היכן ומאיפה הביא את הנשק. לטענתו, הסתבכותו של המשיב איננה נובעת מנורמות עברייניות, אלא מחוסר שיקול דעת, הנובע מגילו הצעיר. הוא הפנה גם לגזר הדין (בעמוד 16) שם נתן בית המשפט קמא משקל לעובדה שלמשיב לא הייתה שום כוונה לעשות שימוש בנשק וטען כי בחקירתו הסביר גם מדוע לא מסר את הנשק למשטרה.

ב"כ המשיב לא חלק על כך שמדובר בעבירה חמורה מאוד. יחד עם זאת, עמד על העיקרון שלפיו הענישה היא אינדיבידואלית ולכן לטענתו, לא נפל כל פגם בגזר דינו של בית המשפט קמא. ב"כ המשיב ציין כי בפני בית המשפט קמא עמד תסקיר מאוד חיובי, אשר המליץ להטיל על המשיב צו מבחן. המשיב מבין כיום את מהות העבירה שביצע ואת חומרתה, כפי שעלה גם מהדברים שהביע המשיב בעצמו במהלך הדיון בערעור.

בהתייחס לפסיקה אליה הפנתה המערערת, טען ב"כ המשיב כי יש מקום לאבחן בין אותם מקרים אשר בחלק מהם היה עבר פלילי מכביד לחובתו של הנאשם או שנסיבות ההחזקה היו נסיבות חמורות יותר, אשר שיקפו למעשה נשיאת נשק ולא החזקה.

מנגד, הפנה ב"כ המשיב לפסיקה המלמדת, לטענתו, כי העונש שהוטל על המשיב איננו מקל יתר על המידה (כך, למשל, הפנה לת"פ 3013-04-18 ולערעור באותו עניין - בע"פ 2826/19, כמו גם לע"פ 3271/19).

לסיכום, טען ב"כ המשיב כי לא בכדי החליט בית המשפט קמא לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, וזאת לאחר ששירות המבחן זיהה אצל המשיב נזקקות טיפולית, לצורך העלאת המודעות להתנהלות ולסיכונים החברתיים הטמונים בה וזאת על מנת למזער הישנות עבירות דומות בעתיד. הוא הוסיף כי המשיב ביטא נכונות להשתלב בהליך טיפולי. בנוסף ציין כי המשיב היה עצור בגין עבירה זו במשך קרוב לחודש ימים.

המשיב עצמו ביקש לומר, כי לאחר גזר הדין, התייצב בפני שירות המבחן, הבין כי עשה מעשה חמור מאד והוא מצטער עליו.

דין והכרעה

7. כידוע ערכאת הערעור איננה נוטה להתערב בעונשים שהוטלו על ידי הערכאה הדיונית שגזרה את הדין, אלא מקום שבו נפלה טעות בולטת בגזר הדין או שהעונש סוטה במידה ניכרת מן העונש הראוי, בנסיבות העניין.

8. במקרה שלפנינו, שוכנענו כי יש ממש בטיעוני המערערת וכי נפלו טעויות בגזר הדין של בית המשפט קמא, הן בקביעת מתחם העונש ההולם והן בהחלטה לחרוג מהמתחם שנקבע משיקולי שיקום, באופן המחייב התערבותנו.

9. בגזר דינו של בית המשפט קמא נבחנו השיקולים הרלוונטיים לקביעת מתחם העונש ההולם, תוך התייחסות לערכים החברתיים, הנפגעים כתוצאה מביצוע עבירות בנשק ועוצמת הפגיעה בהם. בית המשפט קמא קבע, ובצדק, כי עבירה של החזקת נשק ואביזריו היא עבירה חמורה, אשר למרבה הצער נפוצה ברחבי המדינה, ובמחוז הצפון בפרט. הנתונים המפורטים בת/1 - חוות הדעת שהונחה בפני בית המשפט קמא, מלמדים אכן על עלייה מתמשכת באירועי הירי ברחבי מחוז הצפון ובתיקי החקירה הנפתחים בגין תפיסת אמל"ח, החזקתם ונשיאתם.

בית המשפט קמא גם הפנה לפסיקת בית המשפט העליון בכל הנוגע לחומרה הגלומה בעבירות נשק ולפוטנציאל הפגיעה בנפש וברכוש העלולים להיגרם כתוצאה משימוש בנשק, בפרט על ידי מי שאיננו מיומן בכך. בית המשפט קמא אף הוסיף כי על פי הפסיקה בעבירות מסוג זה, שיקולי ההלימה מחייבים העדפת האינטרס הציבורי על פני האינטרס האישי וכי הענישה הראויה כוללת מאסר לריצוי בפועל, גם כשמדובר במי שזו לו העבירה הראשונה. למרות האמור, גם לאחר שנלקחו בחשבון הנסיבות בהן בוצעה העבירה, לרבות סוג הנשק והעובדה כי הוא הוחזק לצד מחסנית מלאה בכדורים, נקבע מתחם עונש הנע בין 12 חודשי מאסר בפועל ל - 24 חודשי מאסר.

10. כאמור, בית המשפט קמא ראה לנכון לחרוג ממתחם העונש ההולם שקבע, הואיל ושוכנע כי יש סיכוי של ממש לשיקומו של המשיב. החלטתו זו נומקה בכך שמדובר באדם שהוא בגיר צעיר, אשר ניהל אורח חיים נורמטיבי עד למעצרו בגין הליך זה. עוד צוין כי המשיב גדל במשפחה נורמטיבית, כאשר אביו וכל אחיו שירתו את המדינה. חרף העובדה כי נפלט ממערכת החינוך חזר המשיב אל ספסל הלימודים במסגרת היחידה לקידום הנוער עובר למעצרו, וזאת על מנת להשלים את לימודיו ולהתגייס לצבא. בית המשפט קמא הוסיף כי אופן החשיבה החיובי של המשיב עולה גם מתוך העובדה כי שאלת התעסוקה העסיקה אותו עובר למעצרו, באמצעות לימוד מקצועות מעשיים בזמן שהשלים לימודיו התיכוניים. כן נלקחו בחשבון הודאתו של המשיב בהזדמנות ראשונה ונטילת האחריות (תוך שבית המשפט קמא מודע לכך שלקיימת האחריות נתפסה כחלקית בלבד על ידי שירות המבחן). המשיב גם שיתף פעולה עם שירות המבחן וקצינת המבחן לא התרשמה מקווי אישיות עברייניים. לעומת זאת, הרושם היה כי מעצרו של המשיב חידד עבורו את חומרת התנהגותו ואת ההשלכות שעלולות להיות לעבירות מפרות חוק. נקבע כי בכל אלה, יש כדי להעיד על סיכויי שיקום גבוהים לצד נזקקות טיפולית לצורך העלאת המודעות להתנהלותו ולסיכונים החברתיים הטמונים בה, שעשויה למזער את הסיכון להישנות עבירות

דומות בעתיד.

11. בית המשפט העליון שב ומדגיש כבר תקופה ארוכה את הצורך להחמיר בענישה בעבירות נשק, על מנת למגר את התופעה הקשה והחמורה של שימוש בנשק, כאמצעי לפתרון סכסוכים או לשם ביצוע עבירות אלימות קשות. המאבק בתופעה זו צריך לבוא לידי ביטוי בענישה מחמירה, הכוללת מאסר מאחורי סורג ובריה לתקופה ממשית.

תופעת השימוש בנשק חם גובה קורבנות כמעט מדי יום ביומו. לא זו בלבד שלמרות המאמצים הרבים שמשקיעים גורמי אכיפת החוק והעונשים שהוטלו עד כה, לא מוגרה התופעה, אלא שאנו חווים הסלמה בהיקף החזקתם של כלי נשק, וכפועל יוצא מכך גם שימוש בנשק זה. האלימות החמורה הגוברת ברחבי הארץ ובאזור הצפון בפרט, מחייבת העברת מסר תקיף וברור מצד בתי המשפט, שלפיו, כל מי שמעורב בהחזקה, נשיאה, וכל שכן שימוש בנשק חם, צפוי לעונשים כבדים מאחורי סורג ובריה.

12. צודקת המערערת בטענתה, כי אדם המחזיק בידו כלי נשק פוגעני, מבלי שהוא מיומן לכך ומבלי שיש בידו היתר לעשות כן, תוך סיכון סביבתו, איננו יכול להיחשב כאדם בעל ערכים נורמטיביים.

13. אך לאחרונה קבע בית המשפט העליון בע"פ 4406/19 **מדינת ישראל נ' יונס סובח** (5.11.19) כי הענישה הקיימת איננה מספקת ויש להעלות את רף הענישה בעבירות נשק:

"... לעיתים מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לעבירה מסוימת אינה מספקת, ועל בית המשפט להורות על החמרה בענישה על מנת לקדם ולהגן על הערכים אשר ביסודה, ובכך לבלום את נפיצותן של עבירות מסוימות ההופכות ל"מכת מדינה", ולתת ביטוי לחומרה שיש לייחס לה".

בהתייחס לעבירה של החזקת נשק נאמר :

"בהתאם לכך ולנוכח ריבוי מקרי הירי, יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה כלפי ביצוע עבירות החזקת נשק שלא כדין, ועל אחת כמה וכמה שימוש בנשק חם ופציעתם של קורבנות שונים עקב כך".

בהמשך, עמד בית המשפט העליון על ההכרח "לשים יד" על כלי הנשק המוחזקים שלא כדין בידי הציבור:

"על כן, המאבק בתופעות האלימות החמורות בחברה הישראלית בהן נעשה שימוש בנשק מחייב, מעבר למאמץ "לשים יד" על כלי הנשק הבלתי חוקיים הרבים שבידי הציבור, גם ענישה מחמירה ומרתיעה בעבירות נשק, לרבות על עצם החזקה או רכישה

שלא כדין של נשק. אזכיר כי המחוקק ביטא את גישתו המחמירה לתופעה זו כאשר קבע עונשים מחמירים של 7 שנות מאסר על רכישה או החזקה של נשק בלא רשות על פי דין, 10 שנות מאסר על נשיאה או הובלה של נשק בלא רשות על פי דין, ו- 15 שנות מאסר על ייצור, יבוא או סחר בנשק בלא רשות על פי דין (סעיף 144 לחוק העונשין, התשל"ז-1977); זאת אף בלא שנעשה בנשק שימוש לביצוע עבירה נוספת".

14. בעבירות הנשק השונות קיים מדרג של חומרה. יחד עם זאת, כפי שניתן ללמוד מן המפורט לעיל, ההחמרה בענישה נדרשת בכל קשת עבירות הנשק, לרבות בעבירות המצויות בצד הנמוך יותר של המדרג, כמו החזקה בלבד, בשל פוטנציאל הסיכון כי נשק כזה המוחזק שלא כדין ישמש לביצוע עבירות חמורות יותר.

15. נסיבות החזקת הנשק יכולות להשתנות וללמד על מידת החומרה והסיכון הפוטנציאלי לפגיעה באחרים. כפועל יוצא מכך, יש להן השלכה על המתחם שיקבע. בהקשר זה, לא דומה למשל החזקת אקדח להחזקתו של תת מקלע. הנחיית פרקליט המדינה אליה הפנתה המערערת מדברת על קריטריונים רלוונטיים להבחנה בנסיבות הקונקרטיות של כל מקרה, כמו מאפייני הנשק, ריבוי כלי נשק, היות הנשק טעון, המיקום הספציפי בו הוחזק, הרקע להחזקתו ומטרתו. אלה הם רק חלק מן הנסיבות שניתן וצריך לשקול בקביעת המתחם בהתייחס לנסיבות הכרוכות בביצוע העבירה.

16. בענייננו, אנו סבורים כי לא ניתן משקל מספיק לסוג הנשק ולנסיבות החזקתו, בקביעת המתחם כמו גם למדיניות הענישה, הקוראת מזה שנים להחמרה בעבירות נשק (ראה לשם השוואה ע"פ 1729/19 **עבארה נ' מדינת ישראל** (10.10.19), ע"פ 3288/14 **מדינת ישראל נ' קריספיל** (24.8.14) - ביחס להחזקת אקדח שלא כדין וע"פ 2632/14 **אבו סבית נ' מדינת ישראל**).

ב"כ המשיב הפנה לפסיקה ממנה ביקש ללמוד כי העונש שהוטל על המשיב איננו מקל עימו יתר על מידה. בין היתר הפנה לת"פ (מחוזי מרכז) 3013-04-18 **מדינת ישראל נ' מרעאנה** (12.03.2019) ולערעור עליו (ע"פ 2826/19 **מרעאנה נ' מדינת ישראל** (11.07.2019), שם הופחת העונש מ- 10 חודשי מאסר בפועל ל- 9 חודשים בעבודות שירות. יחד עם זאת, יש לשים לב כי באותו עניין דובר על החזקת אקדח ומחסנית. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 9 חודשים (שירותו ככלל מאחורי סורג ובריח) לבין 24 חודשים ודן את הנאשם ל- 10 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון קבע כי גזר הדין הוא מתון ומאוזן, ובמצב הדברים הרגיל לא היה מקום להתערבות ערכאת ערעור. עם זאת, בשל נסיבות מיוחדות שעניינן המחיר האישי שהמערער שילם בגין שיתוף הפעולה שלו עם רשויות אכיפת החוק, ובהתחשב בתסקיר שירות המבחן הוחלט להקל בעונשו. לפיכך, יש קושי ללמוד מפסק דין זה מה היא הענישה הנוהגת או הראויה.

כך גם פסק הדין שניתן בע"פ 3271/19 **מדינת ישראל נ' אבו עאמר** (31.10.2019) עוסק

בסיטואציה ספציפית, שבה התערב בית המשפט העליון בעונש שהוטל על הנאשם, ולאחר שזה לקח אחריות למעשיו, דן אותו למאסר ממש מאחורי סורג ובריח, חלף עבודות השירות שהוטלו עליו בבית המשפט המחוזי.

17. אנו ערים לכך שבפסיקה ניתן למצוא מנעד רחב של מתחמי ענישה בעבירות נשק ובעבירות של החזקת נשק, בכלל זה. יחד עם זאת, אנו סבורים כי נכון היה לנקוט בקו המתחייב בשעה זו, של העלאת רף הענישה, כפי שעתרה המערערת. החמרה זו צריכה לבוא לידי ביטוי בהחמרת מתחמי הענישה, תוך מתן דגש לשיקולים הנוגעים לערכים החברתיים הנפגעים ומידת הפגיעה בהם, כמו גם בשים לב למדיניות הענישה הנוהגת. כמו כן, לצורך במיגור תופעת האלימות הגואה, שמאפייניה שימוש בנשק חם, יש ליתן משקל לשיקולי הרתעה בקביעת העונש בתוך המתחם.

18. בכל הנוגע לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה עומדים לזכות המשיב גילו הצעיר, עברו הנקי והודייתו בביצוע העבירות. גילו הצעיר של המשיב (19), מהווה כמובן נסיבה שיש לשקול לקולא. יחד עם זאת, כבר נפסק כי אין מקום ליצור קטגוריה נפרדת של "בגיר-צעיר" (ע"פ 6961/17 **אלקיעאן נ' מדינת ישראל** (7.3.18)).

19. שירות המבחן המליץ להטיל על המשיב צו מבחן למשך 18 חודשים, במהלכם ישולב בהליך טיפולי ייעודי בתחום האלימות הכללית, לצד מאסר מותנה ושל"צ בהיקף של 300 שעות. במסגרת התסקיר פורטו הנסיבות האישיות של המשיב, שזו לו הסתבכותו היחידה עם החוק ושאירתו לשרת בצבא, במשמר הגבול ולפתח קריירה צבאית. בכל הנוגע לעבירה שביצע, טען המשיב כי כשבוע לפני מעצרו הוא מצא תיק בחורשה הסמוכה לביתו, חשב שהתיק מכיל כסף ולקח אותו לביתו. בהמשך גילה כי התיק מכיל נשק, נלחץ ולא ידע כיצד להתמודד עם הסיטואציה. לדבריו, חשש לדווח למשטרה פן לא יאמינו לו. הוא גם חשש לשתף את אביו מתוך פחד מתגובתו הזועמת.

על רקע האמור, העריך שירות המבחן כי המשיב נקט גישה מתחמקת ומטשטשת בכל הנוגע לנסיבות, לצד הבנה מגמתית ושטחית לפסול שבמעשיו. כיום המשיב מצטער ומתחרט על מעשיו, אך שירות המבחן העריך כי הבנתו מצומצמת ויכולתו להבין את משמעותם ברבדים השונים מועטה. כמו כן, יכולתו להבין את ההשלכות והסיכונים שבהתנהגותו, בין היתר, לאור מאפייני אישיותו הדלים. המשיב, לפי ההתרשמות, נטה למזער את האחריות שלו לעבירה ויחס אותה לתום לבו, תוך השלכת הסיבה להתנהגות זו על גורמים אחרים.

בפני שירות המבחן תיאר המשיב אורח חיים ודפוסי התנהגות נורמטיביים ושלל מניעים שליליים או עברייניים מאחורי החזקת הנשק. התייחסותו זו לעבירה הקשתה על שירות המבחן לבחון לעומק את הסיבות והמניעים הרגשיים שעמדו מאחורי העבירה. שירות המבחן העריך כי היעדר בשלות והבנה הם הבסיס להתנהגותו של המשיב ובהתאם לכך זיהה נזקקות טיפולית לצורך העלאת המודעות להתנהגותו. המשיב הביע נכונות להשתלב בהליך טיפולי, אולם שירות המבחן ציין כי לא התרשם שהוא מבין לעומק את הצורך הטיפולי ולאור מאפייניו

הדלים יתקשה גם להפיק תועלת ברמה משמעותית מהליך טיפולי. על אף כל זאת, העריך שירות המבחן כי התערבות טיפולית יכולה להיות אפקטיבית בעניינו ולכן בא בהמלצה להטיל עליו צו מבחן לצד של"צ.

20. בית המשפט קמא סבר כי בכל אלה יש להצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם.

בעניין זה, מקובלת עלינו טענת המערערת כי אין במפורט בתסקיר שירות המבחן כדי להניח תשתית מספקת על מנת לקבוע כי המשיב השתקם או יש סיכוי של ממש שישתקם, באופן כזה המצדיק סטייה לקולא מהמתחם.

כמפורט לעיל, התסקיר איננו מלמד על לקיחת אחריות מלאה או על הפנמה של חומרת המעשים, תוך פתיחות באשר למניעים שלהם. שירות המבחן אמנם התרשם כי המשיב זקוק לטיפול והמשיב אף הביע נכונות להשתלב בהליך טיפולי, אך הובע ספק באשר למידת יכולתו להיתרם מהליך כזה. על כל פנים, ככל שמדובר בעבירות חמורות כמו עבירות נשק, ובשעה שיש צורך להגביר את ההרתעה, בד"כ יגברו השיקולים הנוגעים לאינטרס הציבורי על פני השיקולים האישיים של הנאשם. במקרה זה, לא הונחו בפני בית המשפט קמא נתונים המלמדים על כך כי מדובר במקרה חריג שבנכון יהא להעדיף את האינטרס האישי על פני מטרות הענישה והאינטרס הציבורי, כמפורט לעיל.

21. סוף דבר, שוכנענו כי העונשים שהוטלו על המשיב אינם עולים בקנה אחד עם עיקרון ההלימה והם נמוכים בשיעור ניכר מן העונש הראוי. הגם שהמשיב מביע צער כיום על הסתבכותו, לא ניתן לקבוע כי השתקם או כי קיימים סיכויים טובים מאד לשיקומו ולפיכך, לא היה מקום לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם. משמע, גם לולא היה מקום להתערב במתחם העונש ההולם, הרי העונש הראוי למשיב צריך היה לבוא לידי ביטוי לכל הפחות בצידו הנמוך של המתחם שנקבע (אם כי לא בתחתית המתחם). יחד עם זאת, הואיל וערכאת הערעור איננה ממצה את הדין עם הנאשם, אנו מקבלים את הערעור במובן זה, שעל המשיב יוטלו 12 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, צו המבחן שהוטל עליו יבוטל ויתר רכיבי גזר הדין ייוותרו על כנם.

ניתן והודע היום כ"ו חשוון תש"פ, 24/11/2019 במעמד הנוכחים.

פסק הדין הוקרא על ידי ההרכב החתום מטה.

סאאב דבור,
שופט

יפעת שטרית
שופטת

אסתר הלמן, שופטת
ס. נשיא

החלטה

בשים לב לטענות ב"כ המשיב ולאור עמדת המערערת, אנחנו מורים על עיכוב ביצוע רכיב המאסר בפועל, עד ליום 8.12.19.

המשיב יתייצב לריצוי מאסרו בבית מעצר קישון ביום 8.12.19 עד השעה **10:00**, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המשיב לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

כל תנאי השחרור ימשיכו לחול בתקופת העיכוב וכך גם כל הערובות שהופקדו.

למען הסר ספק, מורים על איסור יציאתו של המשיב מן הארץ עד למועד התייצבותו לריצוי העונש.

בנוסף יחתום המשיב על התחייבות אישית בסך ₪ 6,000 להבטחת התייצבותו, כל זאת כתנאי לעיכוב ביצוע העונש.

שירות בתי הסוהר יודיע לבית המשפט עם התייצבותו של המשיב לריצוי העונש, שאז יבוטלו כל התנאים המגבילים וככל שהופקדו ערבונות, הם יוחזרו למשיב, וזאת בכפוף לקיומה של כל מגבלה על פי כל דין.

ניתנה והודעה היום כ"ו חשוון תש"פ, 24/11/2019 במעמד הנוכחים.

סאב דבור, שופט

יפעת שיטרית, שופטת

אסתר הלמן, שופטת
ס. נשיא

הוקלדעלידיזיוהשימעון